

Léčba akutního astmatu

Akutní astma

Exacerbace astmatu (astmatický záchvat, akutní astma) jsou epizody progresivního zhoršení dušnosti, kašle, pískotů či tíže na hrudníku, nebo některé kombinace těchto příznaků. Častá je dechová tíseň.

- Bronchospasmus
- Edém sliznice
- Sekrece vazkého hlenu

Akutní astma

- Příznaky a vývoj stavu
 - Kašel
 - Nádechová / výdechová dušnost
 - (Pískoty při dýchání)
 - Hyperinflace
 - Omezená odpověď na úlevovou léčbu

Akutní astma - cíle léčby

- co nejrychlejší uvolnění dýchacích cest
- odstranění hypoxie
- normalizace funkce plic
- prevence dalších akutních recidiv

Akutní astma

- Zhodnocení stavu

- Pacient / rodiče

- Posouzení stavu zhoršení - „běžné“ symptomy x rozvoj akutního astmatu
 - Odpověď na úlevovou léčbu

- Praktický lékař / lékař LSPP

- Stupeň respirační nouze (hypoxie?)
 - Diferenciální diagnóza
 - Odpověď na primární léčbu

Závažnost exacerbace

	Mírná	Středně těžká	Těžká	Hrozící respirační selhání
Dušnost	při chůzi	při mluvení, kojenec tichý pláč, obtížné krmení	klidová, kojenec přestane jíst	
	Může si lehnout	Raději sedí	nakloněný vpřed	
Mluví	ve větách	ve frázích	ve slovech	
Chování	může být neklid	neklid	neklid	Zmatení, spavost
Dechová frekvence	zvýšená	zvýšená	často: > 30/min	
Retrakce pomocných svalů	obvykle ne	obvykle ano	ano	paradoxní thorako-abdominální pohyby
Pískoty	středně vyj., na konci výdechu	hlasité	obvykle hlasité	neslyšné
Puls/min	< 100	100 - 120	> 120	bradykardie
SaO2	> 95 %	91 - 95	< 90 %	

Normální hodnoty

Normální dechová frekvence u bdících dětí

< 2 měs.	< 60/min
2 – 12 měs.	< 50/min
1 – 5 let	< 40/min
6 – 8 let	< 30/min

Normální tepová frekvence u dětí

2 – 12 měs.	< 160/min
1 – 2 roky	<120/min
2 – 8 let	<110/min

Akutní astma – dif.dg.

Diferenciální diagnóza – časté diagnózy

- Obstruktivní bronchitida
- Akutní bronchiolitida
- Aspirace cizího tělesa
- Dysfunkce hlasových vazů

Akutní astma - dif.dg

Diferenciální diagnóza - vzácnější diagnózy

- Reflexní laryngospasmus
- Edém laryngu při anafylaxi
- Tumory
- Hypokalcémie
- Posttraumatické stenózy
- Zevní útlak - struma, útvary či infekce v mediastinu
- Neurologická onemocnění

Rizikový pacient

- Anamnéza téměř smrtelného astmatu (intubace, mechanická ventilace)
- Léčení na pohotovosti, hospitalizace v posledním roce
- Léčení systémovými kortikosteroidy
- Neužívající inhalační kortikosteroidy
- Vysoká spotřeba krátkodobých inhalačních beta2-mimetik (více než 1 inhalátor měsíčně)
- Léčení pro psychiatrické onemocnění, pacienti s psychosociálními problémy, užívající sedativa
- Špatně spolupracující při plném léčebném plánu

Akutní astma - zahájení terapie

- Inhalace beta-2 mimetika přes spacer či nebulizací po 20 minutách:
 - **salbutamol aer.** 2-4 dávky
 - **salbutamol nebulizace** 0,1 -0,15 mg/kg/dávku během 5 min. do celkové dávky 5 mg/dávku
- Kyslík (udržet sat. > 95%)
Monitorování saturací

Akutní astma

- **salbutamol** aer. přes spacer 2-4 dávky
- salbutamol nebulizací přes O₂ 0,1 - 0,15 mg/kg/dávku
 - rizikový pacient
- **Prednison** 0,5-1 mg/kg p.o.
- Monitorování saturací, kyslík

Akutní astma

Uspokojivá odpověď na úvodní léčbu:

další dávky salbutamolu po 60 min a pokračovat v terapii dále po dobu 24 hodin v intervalu 4-6 hodin

Akutní astma

Neuspokojivá odpověď na úvodní léčbu

- Inhalace

- salbutamol aer 2-4 dávky po 20 minutách v průběhu 1.hodiny

- p.o. terapie

- Prednison 0,5-1 mg/kg/dávka

➤ při dobré odpovědi: salbutamol dále po 4-6 hodinách, p.o.
Prednison v dávce 0,5-1 mg/kg/den 2-3
dny

Akutní astma - léčba těžkého záchvatu

Inhalace salbutamol 2-4 dávky po 2-4 hodinách +
ipratropium bromid 2-4 dávky po 2-4 hodinách

+ i.v. terapie

- **methylprednisolon** 1-2 mg/kg po 8-12 hodinách
- **theophyllin** 5 - 6 mg/kg i.v., ...0,9 mg/kg/hod
monitorování hladin (8-20 mg/l nebo 55-110 umol/l)
- **terbutaline** (Bricanyl 0,5mg/ml)
kontinuální infuze: 0,08-1 ug/kg/min
subkutánně 0,01/mg/kg/dávku
- **Magnesium sulfát** 25-75 mg/kg (úvodní terapie)
- Kyslík, zvlhčený vzduch, UPV

Čím se astma neléčí

- sedativa
 - theophyllin v tabletách
 - p.o. beta mimetika
 - inhalační kortikosteroidy, kromony
 - antibiotika
 - antihistaminika
-
- dechová cvičení
 - akupunktura, homeopatie a pod.